
WIDENER
HN R41W I

JOSEPH MAS Y CASANOVAS

POESIES RELIGIOSES

MONTSERRATINES

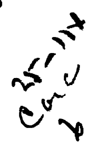
NADALES - EUCARÍSTIQUES

BARCELONA
GUSTAU GILI, EDITOR
45, Universitat, 45
MCMV

Ab llicencia del Ordinari.

Fidel Giró, impressor. – Carrer de Valencia, 233

AL ILUSTRÍSSIM

SR. DR. D. JOSEPH TORRAS Y BAGES

BISBE DE VICH

L'Autor.

PRESENTACIÓ

Passada ja la florida primavera y'l xardorós estíu del nostre Renaxement, al entrar en la tardor ¡quín goig dóna trobar mitj amagat en lo fullatge atapahit del verger, un aucell cantador, si de ben pochs conegut, gracies à sa modestia, de cant suau y regalat, com de la pura mena que es dels rossinyols!

Tal es la avinentesa d'aquest llibre, y lo que, à mon entendre, valdrà à son Autor, qui es l'aucell desconegut, un més falaguer aculliment!

Molts, venintlos de nou lo nom del Poeta, creuràn que's un novell cantador adelerat pera donar al vent les sues cançons, potser més aviat estargides demunt

les dels grans mestres, que filles de l'inspiració propia. Res hi ha d'açò. Lo nostre Poeta no es novençà ni imitador; ans vell, si axí pot dirse, en l'art de trovar; y mestre passat, qui escríu lo que li dicta sa fantasía lliberta. Ja fa dotze anys que d'ell vaig rebre l'*Idili* y *Lo somni de Sant Lluís*, y'm sembla que, atesa la febre de la vida present, ja es data.

No'l conexía llavors en persona, ni literariament ne tenía cap noticia; però aquelles xamoses primicies prometíen bella collita, y axí fou que m'omplí'l cor de joya la seguretat de que aparexía un nou poeta en la nostra literatura, y precisament en lo ram menys conreuat del nostre sigle.

Fíu estampar les dues composicions en lo *Missatjer del Sagrat Cor de Jesús* que aquell meteix any de 1893 començava à publicar, y vaig escriure al desconegut Autor remerciantlo y encoratjantlo à conreuar *lo verger en herba,* à pouar en la *font hont gayre bé ningú va à pouar*, com deya Mossèn Cinto, lo insigne mestre de la poesía religiosa.

Axí va començar la nostra amistat, y, com si *Lo Missatjer* fos la Musa inspiradora del Poeta, pera *Lo Missatjer* foren escrites gayre bé totes les composicions aplegades en aquest llibre, y à les meves mans pervingueren abans que à cap altres, cercant una aprovació que l'Autor ha estimat sempre en més de lo que pot valdre.

En les planes de *Lo Missatjer* trobarà l'investigador, gayre bé tota la labor literaria del meu amich, desde les composicions primerenques, encara indecises, mes però espurnejades de flors y d'imatges poètiques, fins à les que, perfectes de forma, però vuydes de l'aroma ubriagadora que produeix la emoció estètica, marcan la fita del *Non Plus Ultra*, que deuría respectar tot poeta, valdament fos un geni.

Era, donchs, hora de que'l poeta amich fes *son tomo*. Mes ¿quí no sab lo que açò representa? Tría de composicions, cerca de editor, de prologuista... Tres dificultats à voltes (sortosament pera molts) insuperables. La manera més senzilla que dins la nostra amistat, he trobat de resòldreles, y de esvahir ensemps les angoxes, los es-

crúpols y'ls temors del Autor, ha estat pèndreli de les mans les composicions, y encarregarme de ferne la tría, y de cercar un editor que les volgués incloure en son catàlech.

Açò es lo que menys m'ha costat, mercès à la amistat de don Gustáu Gili, y al entussiasme que sent per tot lo que pot honrar les lletres patries. De cercar prologuista me n'ha rellevat l'Autor, imposantme'l. La tría... la tría sí, m'ha costat de veres, puix he complert encàrrech tan delicat, ab la conciencia més escrupulosa, repassant una, dues, y tres vegades, les triadures que'm dolía dexar, per ser obres d'un amich, y per aqueix motiu, sempre agradoses.

He de confessar, ab tot, que altres hauríen presentat major gavell de composicions, toya més ufanosa. Però jo no devía obrar contra ma conciencia literaria, dexantme dur del delé d'enlluernar al públich, y galejar al amich, ab una benevolença que en mí hauría estat una adulació ò, com se deya antiguament, una llegote-

ría. Jo he professat sempre, com ell sab, aquell cànon estètich d'Horaci:

Ni'ls deus ni'ls hómens ni'ls pilars soportan
als poetas mitjans....

Pera mí també, es la Poesía una pomada que res val si no té aroma.

Més encara: la tinch per un'arpa eòlica, que ha de ressonar en los esperits fentne vibrar les cordes. La gran Poesía les farà vibrar ab força, fins les farà gemegar; la Poesía senzilla, de la lley del idili, les commourà suaument, dèbilment, si's vol; però les farà vibrar d'alguna manera. Si l'arpa no es eòlica, açò es, si la poesía no es Poesía, per més que les veus de les cordes síen argentines, no hi respondràn les de la meva ànima; serà una dolça musica, un só grat à l'orella; mes com no irà informat d'una idea melòdica, res dirà à mon esperit àvit de poesía, y dexaré d'escoltarlo.

Partint d'aqueix principi, he refusat, sens mirament à si's reduhía la tofa d'exa garlanda, moltes composicions que, à posar sols l'esment en sa forma depurada,

podíen entrar en compte. ¡Oh! quànts llibres de versos hi ha molt fexuchs, que no contenen més d'un trist parell de poesíes! ¡quànts que passen per escollits, no enclouen més que fragments, rapsodies d'una inspiració intermitent y empeguehida! Mes ¿de què serveix lo demés? Jo entench que, ni al honor del poeta ni al delit del públich elet: lo poeta es aclamat més que sía per una poesía. No hem de retraure al foraster Jorje Manrique, l'exemple'l tením à casa, l'Aribàu es famós solament per sa *Oda à la Patria;* y si'ns allarguèm més, trobarèm serho en Cabanyes, per unes poques *Odes*, y que à n'en Milá se'l compta entre'ls trovadors, per quatre cantars de gesta. ¿No es un engany pera l'autor y'l públich donar per or fí, lo meteix lo riell pur, que l'escoria? Axí es com lo poble pert lo nort, y com, mancat de criteri, arriba à no estimar lo que ho val, ni à menysprear lo que es fals y sense valua.

Mon amich qui ha donat exemple de modestia no cercant glories prematures, havía de donarlo també de llealtat, no oferint al públich sinó lo que n'es digne,

si molt, molt; si poch, poch; lo que comporta la collita. Tal ha estat mon criteri, y prench demunt meu tota la responsabilitat de la tría, puix l'Autor no hi té més part, sía dit en sa alabança, que la humilitat d'haverla dexada à mon albir ab l'abnegació més absoluta.

¿Hauré acertat? Jo prou ho voldría. Me sabría molt greu que m'hagués passat per alt la més petita floreta, ò que se m'hagués barrejat en aqueix que tinch per ramell gemat y olorós, una sola flor marcida ò sens aroma.

Resseguím la feyna feta, y veja'l lector lo concepte ab que incloch en aquest volúm les belles composicions que en ell figuran.

He posat al cap del llibre uns arpegis febles è insegurs, que malgrat y açò he volgut conservar, no sols perque ho merexen, sinó també perque són lo preludi del cant ple y sonorós, que després d'ells comença. En aquexes tres primeres *Montserratines* s'hi transparentan encara lleus reminiscencies d'altri; la inspiració es com encomanada, la forma (un poch llimada

més tart) es, ab tot, imperfecta, insegura. Compàreles lo lector ab los dos *Himnes* que seguexen, y veurà la distancia que'ls separa. Singularment en lo dedicat à la *Benedicció del Quint Misteri dolorós*, lo foch de la inspiració, lo domini de la forma, la idea fèrvida descapdellantse fins al final, sense defalliments, tot li demostrarà que'l poeta ha ja assolit sa plenitut; que ja canta sol, y canta bellament lo que sa fantasía li dicta.

Entrèm al fons del llibre per les *Nadales* (que he rotulat *Lo Poema de Nadal)*:

> Som al punt de mitja nit
> va nevant seguit, seguit;
> Bethlèm somnía.
>
> . . . .

Aquí es hont la inspiració del poeta ha trobat la vena propria: lo que enclóu un sentiment tranquil, lo que no fa debategar lo cor, lo que permet que la fantasía vole à son pler, sens emocions fondes, com si fos una fada sommiadora. Aytal es la característica d'en Mas. Lo cel de sa Poesía

es un cel serè, per hont passan solament meteors lluminosos, apacibles, riallers, dels que's retratan dolçament en les aygües sense portar terrabastalls esveradors, ni fins quan los horitzons aparexen carregats de núvols fulgurants, com succeheix en lo *Trionf del Sagrat Cor de Jesús*, y en lo *Himne* al meteix Sagrat Cor, que, per altra part, són dues mostres d'èpica religiosa preuhadíssimes.

Què diuen los Angels, què diuen los Pastors, què diuen les Esteles y'ls Aucells y fins les Palles de l'Establía, en aquella nit ditxosa; què diu Jesús amorós desde'l Sagrari; què diu lo Serafí envejant lo llantió del Santíssim; què responen los hómens à la veu de Jesús; veusaquí la Musa inspiradora del amable Poeta. Res que s'assemble al *Bethlèm* de Mossèn Cinto com algú podría témer; res, l'inspiració brolla de la contemplació del Sagrat Misteri de l'Establía; com, en les *Eucarístiques*, de la consideració de l'Augusta Víctima presonera d'amor.

Si alguna retirança té en Mas ab altre poeta religiós, no es per filiació, es de

germanor: abdós tenen la metexa inclinació à lo religiós suau, lo meteix ayre, lo meteix temperament artístich. Es lo germà del plorat Casas y Amigó: fins en l'enamorament del tema de Nadal, s'assemblan.

En aquests dos aplechs de *Nadales* y *Eucarístiques*, que es hont rumbejan les més gayes flors de la toya, la forma té un tó apacible y distingit, lo vers flueix sens esforç, ab una naturalitat y elegantesa tota seua, donant al estil un sabor ni ciutadà ni camperol, que encisa; un cayent ni tan literari que no recorde'l popular, ni tan popular que no's puga dir literari. Dins d'aqueix estil, la compenetració de la materia y de la forma, es perfecta; y la espontaneitat de la factura acaba de marcar la obra ab lo segell de la vera poesía, que si ha d'ésser com vol Horaci y demana l'art verdader, deu encloure'l pensament en lo motllo mètrich: *pedibus claudere verba*. Aquí tot se descapdella ab naturalitat, y fins los pensaments que sorprenen per la dificultat d'ensopegàrloshi una forma adequada, aparexen rossolant suaument,

sense la més petita violencia, demostrant lo domini segur, y la traça sobtil d'un mestre de la llengua.

Vejas per proba aquest començ de les *Eucarístiques*, en lo *Poemet del Santíssim:*

> **De blat del cel prenent farina**
> **trià la flor, Jesús un jorn;**
> **pastada ja ab sa sanch divina**
> **son Cor encès tingué per forn.**
> **Ben cuyt lo Pa d'eterna vida,**
> **Jesús s'assèu en dolç repós;**
> **mostrant sa Taula als hómens crida:**
> **—Veníu ací, tastàu mon Cos!**

y digaume si hú no se sent corprès ab aytal començament, y no tem que una frase mal girbada, un adjectíu poch just, aterre'l templet de pur crestall irisat que l'Autor va cicellant en aquelles estrofes, qual tema capital es d'un atreviment gayre bé temerari; y digaume també si no's respira ab goig íntim, y no s'aplaudeix ab coral aplaudiment, quan s'arriba à la fi del escaygut poema, parió del de Nadal.

La tasca es acabada: lo lector ja sab quin es lo meu criteri, y la valua que te-

nen, à mon judici, les flors d'aquest ram flayrós, de *Montserratines*, *Nadales* y *Eucarístiques*, que he aplegat en lo jardí de l'Autor, y he capsat ab los lliris d'olor de les *Primeres Comunions*, ab l'*Idili* de la Bta. Margarida, y ab *Lo Somni de Sant Lluís*.

Aquí'l tens, donchs, lector amich; en tes mans poso'l llibre de *Poesíes Religioses* d'en Mas y Casanovas. ¡Què Deu li do sort, puix es escrit à sa lloança!

Jo espero que'l nostre poble l'acullirà ab l'amor ab que acullí les obres del gran Mestre de tan alta Poesía; y, convençut del valer d'aquest aplech literari, confío que'l nom de son Autor no s'esborrarà ja may més de la memoria dels qui hauràn aspirat l'aroma regalada que vessa de les fulles d'aquest llibre.

GAYETÁ SOLER, PVRE.

MONTSERRATINES

A LA MEVA MARE

Mare mía, lo que us dech
ab tot l'or del món no's paga;
¿com la fe us podré pagar
que m'havéu encomanada?

Rich joyell d'aqueix tresor,
es l'amor de la meua ànima;
es l'amor a Montserrat,
que aprenguí en la vostra falda.

Jo vos deya cada nit
tot donantvos l'abraçada:
—¿Cantarèu la *dels Roméus*,
cantarèu la de les *Llanties*?

Un refilall de petons
que estampaveu en mes galtes,
lo preludi eren melós
de cançons tan desitjades.

Ben tapat y ab los ulls cluchs,
no'n perdía cap paraula.
¡Si'n tenían de dolçor,
si'n tenían les tonades!

Quan me creyau adormit,
poch à poch la veu baxavau;
jo, llavors, creya talment
que era un àngel qui cantava...

Somniava lo meteix
cada nit: una montanya,
papallons, flors, aucellets,
y fonts d'aygua regalada.

Somniava molts roméus,
y un rey moro ¡ab una barba!...
una ermita en cada cim.
com si fossen niuets d'àngels.

Somniava un monastir,
moltes llanties que penjavan,
un retaule tot daurat,
y la Verge sobirana.

Y sentía les cançons
que cada nit m'ensenyavau,
que les cantavan al cel
al compàs de dolces arpes...

—

D'ensenyarles a mos fills
ara m'ha arribat la tanda;
sos cors tendres, com les flors,
vull que'n reben la rosada.

1895

MONTSERRATINA

Mon pobre cor
té set d'amor:
  no sab hont beure.
Assedegat
y adelerat,
  cerca que cerca,

¿Hont es la font?
digaume hont
  es la canella;
que's va morint
mon cor, sentint
  l'aygua com vessa!...

Mes ja sé hont es;
ves, cor meu, ves,
ves que t'espera
entre clavells
y lliris bells
que'ls Angels regan.

Es Montserrat
lo lloch triat
ahont goteja,
y Serafins
qui'ls rejolins
de l'aygua beuen.

Angels à vols,
y rossinyols
¡dolça barreja!
uns refilant,
altres cantant,
la benehexen.

Oh lloch sagrat,
tan desitjat
per qui ab fe espera!

Lloch de repós,
verger flayrós,
cel de la terra.

L'aygua es de mel;
Reyna del Cel,
dexaume'n beure;
que ab la dolçor
del vostre amor,
lo Cel comença.

Maig de 1896.

Á LA VERGE DE MONTSERRAT

(IMPROVISACIÓ)

Aquest matí al Tibidabo
he pujat per veure'l cel,
lo cel daurat de ma patria,
y'l trono del Amor meu.

¡Oh Montanya benehida!
¡Montserrat, què n'ets de bell!
escala de mes pregaries,
reliquiari de ma fe.

D'aprop no poguente veure,
desde lluny ho he volgut fer...
La boyra t'embolcallava
com à una verge son vel.

Mos ulls esquinsant la boyra,
com raigs de sol l'han desfet',
y han vist ben clara la Estrella
que es llum de mos pensaments.

Han vist à la Moreneta
per qui'l meu cor se deleix,
sentada en trono graníttich,
que tè'l cel blau per dosser.

Los boxos, les flors boscanes,
los cantayres aucellets
y'ls papallons, flors que volan,
li guarnexen l'escambell,

Ple d'inefable dolcesa,
hi ha volat mon pensament,
dels ulls m'han brollat les llàgrimes
y de mos llabis lo prech.

Desde'l cim del Tibidabo. Abril de 1894.

HIMNE

DEL APOSTOLAT DE LA ORACIÓ AL BENEHIRSE LO QUINT MISTERI DE DOLOR DEL ROSARI MONUMENTAL DE MONTSERRAT

¡*Hossana*, Montserrat!
Avuy l'Apostolat
posa en ton cel — un nou estel.
Si quinze n'hi exiràn,
cap més brillarà tant
com aquest Cor — encés d'amor.

Cor amantíssim,
goig del Altíssim;

Jesús, font de dolçors,
regnàu en nostres cors.

Serà en aquest Camí
l'espurnejant rubí
més pur y bell — de ton cinyell;
les flors l'encensaràn,
y'ls Angels hi vindràn
à voliors, — cantantli amors.

Cor amantíssim, etc.

Serà'l faró brillant,
que'ns anirà mostrant
fins à la mort — l'anyorat port;
serà'l florit verger
hont trovarà rasser
l'enamorat — del Cor sagrat.

Cor amantíssim, etc.

¡Oh patria del meu cor!
per tu es bàlsam d'amor
que ha de curar — ton greu penar;

abràçat à la Creu
florida en eix carreu:
ta salvació — es la Oració.

Cor amantíssim,
goig del Altíssim;
Jesús, font de dolçors,
regnàu en nostres cors.

HIMNE

DELS TERCIARIS DE SANT FRANCESCH EN L'ACTE DE BENEHIR LO TERCER MISTERI DE DOLOR DEL ROSARI MONUMENTAL

CHOR

No t'allunyes de la terra,
brillador Estel d'Assís:
ilumina aquesta serra,
nostre místich paradís.

I

Al bell cor del nostre Alberna
Sant Francesch plantà un roser;
sa florida serà eterna

sent del cel lo jardiner.
De Jesús ab les espines.
ses poncelles carmesines
seràn roses de dolor,
que ompliràn de flayre
l'ayre,
Montserrat de vermellor.

CHOR

No t'allunyes de la terra, etc.

II

Un cordó de terciari
va trenantse Montserrat,
del verger del sant Rosari,
ab les flors que s'han badat.
Sant Francesch, que se n'adona,
l'aspra testa li corona;
y'l nou cíngul benehint,
ab polsím d'estrelles
belles
desde'l cel li va aspergint.

CHOR

No t'allunyes de la terra, etc.

III

La pregaria enfervorida
quinze roses copsaràn,
y en la essencia benehida
de llurs càlzers la fondràn.
Quan la nit vindrà callada
per brodar ab sa estelada
lo dosser d'aquests turons,
baxaràn àrcangels
y àngels,
à florejarhi oracions.

CHOR

No t'allunyes de la terra, etc.

COR FERIT

(EN L'ALBUM DE MONTSERRAT)

Baxava de Montserrat,
y'l cor ferit me sentía;
un raig d'amor me'l ferí,
que'ls Angels envejarían

Tornant ara als vostres peus
la ferida trau sang viva
¡Oh Verge de Montserrat!
com més oberta, més vida.

Visca jo ab lo cor ferit,
pensant en Vos nit y día...
fins després que sía mort
no'm dongàu la medecina.

Agost 1890.

NADALES

ó

LO POEMA DE NADAL

INTRODUCCIÓ

NIT DE MARÇ A NAZARET

Una angèlica embaxada
veig que passa endiumenjada,
vestes d'or y ales de neu:
dú una tendra flor gemada,
flor remeyera
que'l món espera:
lo Fill de Deu.

NADAL

Som al punt de mitja nit,
va nevant seguit, seguit;
   Bethlèm somnía:
veu la escala de Jacob
per hont baxan altre cop
   llums y harmoníes.

Entelant les vives llums,
místich núvol de perfums
   d'encens y mirra,
s'esllanega pels grahons,
com s'escampa pels turons
   la boyra humida.

Quan la escala ha encatifat,
ab quieta majestat,
legions divines
hi devallen tan suaument,
com del cel, hont s'ha anat fent,
la neu rellisca.

Los espurnejants capells,
les d'encesos colors bells,
vestes polides;
les dalmàtiques d'or fí;
los cinyells de carmesí;
sarrells que brillan;

les estoles d'or y argent;
ales blanques, removent
ses plomes fines...
maravella de colors,
sembla un fay de flors y olors,
que al món s'estimba.

Lo corteig angelical
ja s'atura en lo portal
d'una establía;

si hi fan march los querubins,
van omplintla'ls serafins,
de melodíes.

Tot brandant llurs encensers,
los arcàngels són primers
prop de María;
quan han vist à son Fillet
en sa falda arraulidet,
als àngels diuen:

— De llevant fins à ponent
espargíu en un moment
salms d'alegría;
ha nascut lo Fill de Deu,
y als pastors vol aprop seu.
volàu! que vinguen! —

Refrech d'ales s'ha sentit,
y un chor d'àngels tot seguit
pren embranzida;
—¡Gloria en l'alturia! — cantant,
ja són lluny; ja's pert son cant;
ja no s'oviran...

Pastorets y majorals,
per aquells nevats barals,
contents fan vía.
Com Jesús té lo que vol,
se n'entorna'l bell estol
y al cel s'enfila.

Si la escala's va fonent,
la nevada s'ha anat fent
atapahida;
y és que dels divins vergers
ha caygut dels ametllers
la flor puríssima.

Janer de 1899

LO CANT DELS ANGELS

¡Gloria (cantan) en lo Cel,
y entre'ls hómens la pau sía:
desvetllauvos, bons pastors,
que ha nascut vostre Messías!

CHOR

Ah que à bon punt!
quína alegría!
Humanitat,
bella es ta ditxa,
que ve Jesús
à redimirte!

Del davídich Roseret
la Poncella ara s'obría;

per flayrar tan gaya flor,
cels y terra s'aparían.

CHOR: *Ah que, etc.*

De Bethlèm en lo portal
una balma trobaríau,
y es guspira en negra nit,
llanternó que la ilumina.

CHOR. *Ah que, etc.*

Ab son Fill sens embolcar,
pobre Verge ¡còm sospira!
com rosada en lliri blanch
pel seu rostre'l plor rellisca!

CHOR: *Ah que, etc.*

En sa falda arraulidet,
ab los ulls negats se'l mira:
no és més candi ni gemat
un ramell de satalíes.

CHOR: *Ah que, etc.*

Si l'Infant no té bolquers,
prou que'ls Angels n'hi faríen
esquinzant llenques de cel,
de brillants estels guarnides.

CHOR: *Ah que, etc.*

A quí'ls astres encengué
de escalfor no'n mancaría;
mes dels hómens de bon cor,
l'amor tendre sols desitja.

CHOR: *Ah que, etc.*

Les manetes besarèu
que la terra arrodoníen,
y'ls peuets podrèu tocar,
que lo firmament trepitjen.

CHOR: *Ah que, etc.*

Desvetllèuvos, bons pastors,
que la nit ha tornat día,
les aloses van cantant,
y'ls sembrats trauen florida!

CHOR

Ah que à bon punt!
quína alegría!
Humanitat.
bella es ta ditxa,
que ve Jesús
à redemirte!

Nadal de 1901

LOS PASTORS DE BETHLEM

Es nit, y clareja
l'indret de Bethlèm.
Quina bella claror hi flameja,
y, astorats, desdeací contemplèm.
No és claror de boscuria abrandada,
que's dels somnis la llum esblaymada...
La lluna s'ha fos,
y Bethlèm sembla una illa encantada
al bell mitj d'un estany lluminós...
Anèm
à Bethlèm!
Coratge y avant!
que'l camí ja s'escursa cantant.

Un vol d'àngels, que s'acosta

¡Gloria à Deu en les altures,
y en la terra als hómens pau!

Un àngel

Ja l'arbre davídich
rumbeja sa flor:
es nat lo Messías
promés à Jacob.
Jesús s'anomena,
que es nom amorós;
ensemps Déu y home,
redimirà al món.

Los pastors, maravellats

Salut al qui arriba
en nom del Senyor.

L'àngel

Bethlèm no s'adona

del goig que te aprop,
ni ha vista la estrella
que porta en son front.

Sos murs resplandexen
faxats de claror,
y'ls Serafins semblan
guspires d'un foch.

Veuréu una balma
brillar com lo sol:
lo rústich sagrari
primer del Amor.
Entràu à estrenarlo,
ditxosos pastors,
y un colp siau dintre,
besàu l'Infantó.

Com d'una deu l'aygua
li brolla del Cor
la llum clara y pura,
que os lleva'l repòs.
Anèu à fruirla,
gaudiuvos, pastors;

desprès de vosaltres
vindràn Reys y tot.

Los pastors.

Salut al qui arriba
en nom del Senyor.

Los àngels, allunyantse.

¡Gloria à Deu en les altures
y en la terra als hómens pau!
A reveure, ànimes pures!
bons pastors, adeussiàu!...

Los pastors, emprenent la marxa.

Anèm
à Bethlèm,
Jesús nos espera;
cuytèm,
que tindrèm
la tanda primera!

La derrera nevada
los camins à esborrat;
y la immensa estelada
poch à poch s'ha apagat;
mes ja'ns hi veurèm
ab la llum que sobrix de Bethlèm.
Anèm
à Bethlèm, etc.

La darrera estrella, apagantse.

Abans d'hora avuy s'esflora
lo jardí del firmament;
trés estrelles, les més belles,
n'han fugit, aquest moment.
La primera es missatgera
y se'n va cap à Orient.

Pariones com bessones,
fan les altres camí breu:
s'han posades, acostades,
sota'l front del Fill de Déu...
Vergonyosa y envejosa,
vaig fonentme com la neu.

Los pastors, caminant.

No's veu una estrella.
lo cel es tot llís,
y llú com la plata
quan surt de brunyir.

Cantant y fent vía,
de fret no'n sentím,
cançons y gaubansa,
escursan camins...

Ja s'ouen canturies,
y ve un Serafí;
ja'ns venen à rebre
Bethlèm nos ha vist.

Un rossinyol, que ve de Bethlèm.

Vinch de sentir la suau melodía,
dels Serafins la divina cançó:
¡quína sorpresa
tindrà la devesa

quan jo la cante en gemat branquillò!
Dindol
jo só'l rossinyol.

Quan les masíes ajusten ses portes,
y guspirege'l trespol infinit;
quan l'aucellada
s'ajoque cansada,
la rependré enamorat cada nit.
Dindol
jo só'l rossinyol.

— D'hónt les has tretes tes dolces passades? —
roses y aucelles, sentintme, diràn:
à més amigues,
Bethlèm, no'ls ho digues;
sols mos fillets y ma esposa ho sabràn.
Dindol
jo só'l rossinyol,
só'l rey dels poetes, y cantaré sol

CANÇÓ DE L'ALOSA

Com sageta disparada,
cada día, à trench d'albada,
del meu solch m'alço d'un vol.
De la lluna, enamorada,
só matinera,
só la primera
que veu lo sol.

Però avuy, més dormidora,
no he pogut veure l'aurora
que haurà suara passat:
aquell núvol que's colora
es la rodera,
la polsaguera
que ella ha dexat.

Prou ans d'hora avuy clarejal...
En dolcíssima barreja
s'ouen lluny arpes y chors...
Es desembre y abrileja...
Morta com era,
ja es la ribera
com riu de flors.

De Bethlèm veig la Establía
que es la cambra de María,
ales d'àngels per trespol;
à Jesús ¡ay! quí'l veuría!...
Só matinera,
só la primera
que he vist lo sol!

Desembre, 1899.

CANÇÓ DE LA ORENETA

¿Què passa en lo cel?
¿què passa en la terra?
Per tot s'ouen cants,
les prades florexen;
la nit son mantell
despulla d'estrelles,
y'n fa salomons
que al sol enlluhernan:
demunt de Bethlèm
penjats balandrejan.
Piu... piu ..
Volemhi, seguíu,
anemho à veure.

Ja quasi arribèm
al venturós terme:
dexauvos anar
les ales esteses;
avall, més avall,
volèm ran de terra...
Més ¿hónt es la flor
que'ls Serafíns cercan?
Devant d'un portal
brunzint s'axamenan.
Piu... piu...
Veniu, fills, veníu
que he vist una escletxa!

Miráu lo roser
gronxant sa poncella!
què rós es l'Infant!
què hermosa la Verge!
Veníu, rossinyols,
veníu, caderneres,
pinsans, passarells,
calandries y merles;
cantáu les cançons
que al bosch heu apreses.

Piu... piu...
lo dó que teníu,
no'l té la orenetal

Quan mostra l'hivern
la neu de sa testa,
al ràfach amich
li dich: «A reveure.»
Travesso'l desert,
la mar y les serres,
y'l bell Montserrat
sos braços axeca
y oviro de lluny,
son front que blaveja.
Piu... piu...
allá hi tinch un niu
de cara a Judea.

Volemhi, fillets,
lo goig nos hi espera,
que un jorn hi vindràn
Jesús y la Verge.
Llavors à tot pler
podrèm veurels sempre

en llur camaril,
que'ls Angels guarnexen,
y ab ells hi entrarèm
com bolves lluhentes.
Piu .. piu...
Adeu, Nin julíu!
Adeu, Nazarena!

Desembre, 1898

LA CANÇÓ DE LES PALLES

CHOR

Cantèm, cantèm, germanes,
que à Deu servím de llit,
may hem sigut tan blanes
com som aquesta nit.
Cantèm, cantèm,
y al Rey de cel y terra,
benehirèm.

I

L'alè de primavera
gronxà'l nostre breçol,
ab cants de cadernera
y ab cants de rossinyol.

Venía la rosada
dexant en nostres brins,
recorts de sa besada,
ses perles y rubins.
Derrera seu hi queya
lo sol enamorat,
y de brillants se veya
llavors lo camp sembrat.

CHOR

Cantèm, cantèm, germanes, etc.

II

Passà nostra infantesa,
lo temps ditxòs fugí;
teníem ja, suspesa,
l'espiga cada brí.
La verdejanta vesta
lo sol nos tornà d'or,
¡mes fou quan tingué llesta
sa falç lo segador!
Esteses, fent garberes,
cridarem als aucells,

y anarem à les eres
en companyía d'ells.

CHOR

Cantèm, cantèm, germanes, etc.

III

Que tot al mon tè mida
ja ho diu la nostra sort,
imatge de la vida,
imatge de la mort.
¡Si tot lo que's desitja
sabessem que's un bé!
anant lo grà à la sitja
¡qué enveja que'ns va fê!
Mes, ¿ves qui'ns ho diría?
l'agror se'ns tornà mel;
venint à exa Establía
havém anat al cel.

CHOR

Cantèm, cantèm, germanes
que à Deu servím de llit;

may hem sigut tan blanes
com som aquesta nit
Cantèm, cantém,
y al Rey de cel y terra
benehirém.

Janer de 1894

UN SERAFÍ

Pastors de Judea,
siau benvinguts,
veníu à la cova
veníu à Jesús.

No vol pas riqueses
qui cerca l'amor:
si'ls cors li oferisseu
sería ditxós

Chor d'àngels, serafins y pastors.

Les velles profecíes
avuy alçan son vel:

ja s'han complert los díes
¡alégrat, Israel!
y adora al teu Messíes,
lo Rey de Terra y Cel.

¡Gloria al Altíssim
Deu Infinit!
¡Gloria al dolcíssim
Fill de David!
¡Gloria eterna à la Verge María,
qui ha portat à Israel la alegría,

PASSAT NADAL

JESÚS SOMNIANT

Ab les mans demunt del pit,
com aucellet en sa branca,
s'endormisca l'Infantó
en la falda de sa Mare.
Ja s'aclucan sos ulls blaus,
com estels que un núvol tapa...
De María ab un dolç bes
un trist somni començava.

Veníu, Serafins,
polsèu vostres arpes;
canteuli del Cel
cançons y corrandes.

Veu d'Herodes l'envejós,
com llampegan les espases,
y ou remors y crits d'esgláy,
com trons llunyans que s'atanaçn.
Caminant per un desert
va dexanthi un florit rastre:
gessamins y lliris blanchs,
com un'altra *Vía Láctea.*

Veníu, *Serafins*, *etc.*

Veu del Sol lo front encès
quan s'ajup derrera l'Atlas,
y ajaçada veu la Esfinx
que vigila les Pirámides.
Un placèvol palmerar,
à la nit, té per posada;
llurs palmons van escarpint
de la lluna'ls rulls de plata.

Veníu, *Serafins*, *etc.*

Veu lo solch bellugadiç
que en lo Nil dexa sa barca:

angelets fan de remers,
de velàm ses ales blanques.
Quan Egipte'l veu venir,
tots sos déus cauen de l'ara,
esclafats per los carréus
de cornises y pilastres.

Veuíu, *Serafins*, *etc.*

Com aucell que cerca'l níu
d'hont l'ha tret la turbonada,
se n'entorna à Nazareth
¡tant de temps que l'anyorava!
De Joseph ab afalachs
de María ab abraçades,
com un rieró entre flors,
sa infantesa relliscava.

Veníu, *Serafins*, *etc.*

Ara es més espigadet,
les joguines no li escauen;
ab la serra y lo ribot,
del treball la suor tasta.

Arribant a sos trenta anys,
pel desert la llar dexava,
com veremador que ha vist
groguejar les pampolades.

Veníu, Serafins, etc.

Travessantlo ab son cosí,
lo Jordà santificava;
sos dexebles escolleix
y predica y fa miracles.
Ve la Pasqua, y triomfant,
à Jerusalèm entrava,
que encatifa sos carrers
ab llorers, roses y palmes.

Veníu, Serafins, etc.

Dels Apòstols rodejat,
un dijous entra al Cenacle;
besa y renta'ls peus à tots,
y'ls convida à seure à taula.
Pren un pa, y lo beneheix:
—Es mon Cos: tenfu, menjaume...—

(En los parpres del Infant
espurnejan dues llàgrimes!)

Mudèu, Serafins,
mudèu la tonada!
Toquèu més baxet,
psalteris y arpes!

Del Cenacle se'n va à l'Hort,
veu d'aprop l'amargós Càlzer;
ja l'agafan sos botxins,
y un traydor besa sa cara.
Porta al front corona de arç
ab sa sanch espurnejada,
per mantell un esparrach,
y per ceptre du una canya.

Plorèu, Serafins,
plorèu, dolces arpes;
del somni, embelliu,
les tristes imatges!

Del Calvari arriba al cim
y en sa Creu clavat ja l'alçan;

un soldat li esberla'l Cor
ab lo ferro de sa llança!. .

. . . .

. . . .

Sospirant s'ha dexondit,
y del pit ses mans s'apartan,
com aücells que han vist l'hivern
y's desnían de sa branca.—
Callèu, Serafins,
dormíu, tendres arpes;
Jesús obra'ls ulls,
y'l besa sa Mare.

EUCARÍSTIQUES

LO POEMET
DEL SANTÍSSIM SAGRAMENT

I

CHOR D'ANGELS

¡Oh Pa saborosíssim,
manna del cel!
Oh bresca del Altíssim,
vessa ta mel!

De blat del cel prenent farina,
trià la flor, Jesús un jorn;
pastada ja ab sa Sang divina,
son Cor encès tingué per forn.

Ben cuyt lo Pa d'eterna vida,
Jesús s'assèu en dolç repòs;
mostrant sa Taula, als hómens crida:
—Veníu ací, tastàu mon Cos.—

Més ¡ay! Jesús se migraría,
si als hómens veu massa allunyats!...
Anèm à ferli companyía,
volemhi tots, enamorats!

¡Oh Pa d'eterna vida.
manna del cel!
Anyell que als hómens crida
ab místich bel!

II

VEU DE JESÚS

Dins del Sagrari mon Cor s'ablana,
dins del Sagrari mon Cor se fon;
veníuhi, hómens, à ma cabana,
veníu, ovelles, que anàu pel món!

Miràu mes llagues com regaliman
la Sang preuada que m'heu costat!
Son les cinch roses que més s'estiman
los cors dels justos que hi han flayrat.

Dexant per sempre lo trist Calvari,
l'amor me feya dolça presó:
¡Veníume à veure dins lo Sagrari,
de Cel y terra la partió!

Ma presó havèu endaurat,
¿per qué sol m'hi havèu dexat?

III

UN SERAFÍ

Ay! si en lloch del llantió
que fa llum al sant Sagrari,
permetés Nostre Senyô,
que'l meu cor pogués posarhi!
Cremaría enamorat,
y de nit més que de día,
que en la fosca soledat

¡còm sa flama crexeríal

IV

CHOR DE QUERUBINS

Venen los hómens!
Creman aromes,
encensers d'or;
sa boyra fina
fa de cortina
al Sol d'amor.

Demunt de l'Ara,
Deu s'ha posat:
no cegue als hómens
sa majestat!

V

CHOR D'HÓMENS

Sa remor axordadora
alça'l mon per tot arréu,

del Cor vostre, qui'ns anyora,
ofegant la dolça veu.

Mes avuy la havèm sentida,
bon Jesús, y aquí'ns teníu,
desitjant lo Pa de vida
que amorós nos oferíu.

Com s'atura la nevada
papellona, per les flors,
reposèu, Hostia sagrada,
ben sovint en nostres cors.

Y per fervos agradosa
la posada que us darèm,
tot seguint sa veu melosa
ab los Angels cantarèm:

VI

CHOR D'ANGELS Y HÓMENS

Venerèm, baxa la testa,
aqueix Sagrament sublím,

y al nou ritus se rendescan
los del Testament antich,
que la Fe vindrà à suplirnos
lo defecte dels sentits.

Alegrémnos! Gloria al Pare!
¡llahor, gloria, honor al Fill!
¡gloria al Sant Esperit, gloria!
Trinitat, te benehím!

—

Pa del Cel, saborosíssim,
oh Santíssim Sagrament!
nodriràs les nostres ànimes
per la eternitat. Amén.

Juny de 1898.

LO TRIONF
DEL SAGRAT COR DE JESÚS

CÁNTICH

Les negres bromes de la nit dels segles
per tot lo món pausadament s'esblayman,
y del Calvari part d'amunt s'ovira
la clariana.

La Aurora esquinça lo mantell de boyres,
y arrestellantles, les argenta y daura,
semblant les fulles d'una rosa immensa
que al cel se bada.

Ja'l Sol s'axeca, que la terra anyora,
lo Sol diví que dexondeix les ànimes,

y'ls hómens senten que llurs cors reviuen
ab nova sava.

Giran ab ansia sos esguarts frissosos:
veuen la Creu en lo Calvari alçada,
y'l Sol pararshi, com un'hostia encesa,
demunt d'una ara.

S'ou d'unes arpes lo melós preludi,
y un himne sant majestuós esclata,
mentres dels Angels, que hi fan chor, comença
la devallada.

Ja lo Calvari en cercle immens enrotllan;
prop de son cim en espiralls s'arranan,
y com coloms que al colomar arriban,
clouen llurs ales.

Atapahintse les legions divines,
de la montanya lo terrer amagan,
que ab aquella alba de nevades plomes
s'ha endiumenjada.

Ha arribat la hora del trionf, promesa:

en processó los Serafíns y'ls Angels,
místich zodíach que l'antich esborra,
la terra faxan.

La Creu augusta quatre Arcángels prenen,
com d'Israel los sacerdots, son Arca.
y trionfant lo Sagrat Cor nos mostran
en tabernacle.

S'alça Jesús! La humanitat l'adora;
ressona un himne universal de *¡hosanna!*
y'ls Querubíns desde la Gloria'l tornan:
—¡Hosanna, hosanna!

Juny de 1899.

HIMNE AL SAGRAT COR DE JESÚS

Cor amantíssim,
goig del Altíssim;
Jesús, font de dolçors,
regnàu en nostres cors.

La llança que ferí
vostre costat diví,
trovà la dèu—hont lo just beu:
esclata vostre Cor,
y'n va vessant l'amor,
com aygua-mel—que ve del Cel.

Cor amantíssim, etc.

La font de redempció
s'escorra en abundó
Calvari avall—fins à la vall;
la font ja's torna ríu,
y'l món sent que revíu,
ab la regor—del vostre Cor.

Cor amantíssim, etc.

Los cors més endurits,
jardins emmusteíts,
rebrotaràn—y floriràn,
per sempre hi regnarèu,
y d'aquets cors farèu
altre feliç—bell paradís.

Cor amantíssim, etc.

Desvétllat, pecador;
s'esblayma la negror
d'aquexa nit—de greu neguit:
com sol majestuós,
ja surt lo Cor hermós,
lo Cor diví—que'ns redimí!

Cor amantíssim,
goig del Altíssim;
Jesús, font de dolçors,
regnàu en nostres cors.

IDILI

Factum est cor meum
tanquam cera liquescens
(Ps. XXI, 15.)

Lo Cor de Jesús,
ha vist Margarida,
com brasa de foch
voltada d'espines.
Del Cor al bell mitg
vegé una ferida
rajantne la sang,
rubins que's foníen.
L'estel de Paray
digué amorosida:
—Oh Cor del meu cor,

¿quí axí vos feria?
—Los hómens ingrats,
que sembla s'oblidan
d'aquells vius torments
ab que'ls redimía.
—Mostràulos lo Cor.
—Mon Cor és qui'ls crida.
—¡Tastassen sa mel,
¡que prompte hi vindríen!
Jo'm moro de set,
Vos sou font de vida:
¿no hi puch acostar
mos llavis d'argila?—
Jesús li respón:
—Sadóllat, ma filla,
que'l mon no la veu
la font de delicies.
Quan ja hauràs begut,
ta sort la prediques,
y'ls hómens vindràn
ab ansies divines.
Lo preu de ma Sang
axí'l cobraría,
que vull los seus cors

per dolça joguina.
No perdes instant,
ves, ves, Margarida:
si trigas, mon Cor
com cera's fondría.

Juny de 1892.

RECORTS DE PRIMERES COMUNIONS

A MA FILLA JOSEPA

Com lo clar estany gronxola
à la estrella que tremola
en son fons, guspirejant;
dins ton cor, estany claríssim,
à Jesús amorosíssim
axí avuy vas breçolant.

De ta vida es lo bell día;
ab clau d'or la Fe t'obría
lo portal del Paradís;
Angels rossos que t'hi esperan
ab llurs ales t'adosseran,
cobrecel bellugadiç.

Quan en ton goxós deliri,
vestideta com un lliri,
á mos braços t'has llençat,
filla meua, avuy te veya
com borrall de neu que queya
à un brancàm mitj esfullat.

A mon sol, que's pon, l'encalça
rialler lo teu, que s'alça;
poch à poch veuràs lo món:
que no't taque'l cor sa baba,
perque tota ditxa acaba
hont l'alé del Cel se fon.

Serva sempre la puresa
que dels Angels has apresa,
y'l teu goig será infinit;
per ton cor Jesús sospira,
pensa sempre que Ell lo mira,
y'l vol blanch com ton vestit.

21 Maig 1898.

A MON FILL RAMÓN

Lo lliri de la puresa
ha florit ja en lo teu cor:
maravella de bellesa
feta de neu y brins d'or.

Del jardí de la inocencia
ton Angel bo'l trasplantà,
dexant un rastre d'essencia
que tot l'espay embaumà.

Jesús, qui agradat n'estava
regarlo ab sa sang volgué,
y avuy à ton cor entrava,
celestial Jardiner.

Fill meu, consérvala pura
aquexa divina flor:
quan s'entela sa blancura
Jesús ne fuig, y ella's mor.

24 Maig 1902.

A UN NIN

Al Sagrat Cor de Jesús
aquest matí t'acostavas,
t'hi acostavas tremolant
ab l'ànima assedegada.

Quan hi has estat frech à frech
¡com lo teu debategava!
Ha obert sos braços Jesús,
amorós, vejent tes ansies,

Y t'ha dit:—Vina al meu Cor,
qu'es font d'aygua regalada;
y ensemps tasta d'aquest Pa
ab que'ls Sants s'alimentavan.

T'ha donat l'òscul de pau,
y s'ha fos dins la teva ànima...
Tos pares, t'han vist ab goig,
traure mística brotada,

Y han besat després ton front
ab un bes exit de l'ànima...
Jo també ho hauria fet,
si podia besa' à un àngel!

A PILAR
CASACUBERTA Y PRAT

Quan ve la Primavera
la terra es un jardí;
los hómens cullen roses,
Jesús pomets de llirs,
y'ls tría y'ls retría,
que'ls vol pel Paradís.
Lo llir de ta puresa
enguany l'ha embadalit;
s'acota per cullirlo,
besantlo fa un sospir,
y, com nevada estrella,
se'l posa sobre'l pit.

Pilar, prou la voldríen
ta ditxa'ls Serafins!...

Quan ve la Primavera
Jesús fa poms de llirs.

24 Maig 1902

. . . .

Avuy Jesús me convida
à sa Taula celestial:
vol que taste'l Pa de vida,
que m'ha de fer immortal.

—

Com papallona nevada,
prenent lo meu cor per flor,
hi ha vingut d'una volada:
¡quín deliqui en lo meu cor!...

Maig 1903

APENDIX

UN SOMNI
DE SANT LLUÍS

Creció tanto su fervorosa devoción á la Santísima Virgen, que á los nueve años hizo voto de castidad perpetua

(*Año Cristiano*.—Junio, 21. — Vida de San Luís Gonzaga)

A l'hora en que'l rossinyol
dins del bosch canta y refila,
besant la creu de Jesús
lo bon Lluís s'adormía.

Lo somni que'l va bressant
es un somni de delicies,

per tenirlo eternament,
los àngels s'adormiríen.

Somnía veure una flor
que à la ombra de Deu crexía,
la cuydan los serafins,
que, enamorats, se la miran.

Se la miran bo y volant,
les ales se'ls esplomissan:
rosada d'or y de neu,
que de la flô'l cálzer pinta.

No sab lo que veu Lluís;
té l'ànima embadalida;
y axí li parla Jesús,
y axí li parla María:

—La flor que veus, fill amat,
es pera tu; pots cullirla:
de la puresa es lo llir,
que per flayrarlo't fonías.

Si'l culls, ja't sabèm pitxer
hont lo llir no's marciría:

si'l trasplantas al teu cor,
dalt del cel traurà florida.—

Rabejantse en mars de llum
y angelicals armoníes,
diu Lluís, glatint d'amor:
—¡Quína sort, si'l merexía!...—

Jesús, qui d'aquell infant
lo sant desitj endevina,
li dona la excelsa flor
per quina flayre sospira.

Lluís devalla del cel
portantla en ses mans polides...
. . . .
La tasca del rossinyol
l'alosa la reprenía.

Juny de 1892.

MORT DEL
BEATO JOSEPH ORIOL

Punteja, Milans, punteja,
l'arpa que fas sospirar
ab lo planyívol *Stabat*
que'l morent t'ha demanat.

Afinàu vostres veus tendres,
los infantons del Palàu,
que's trene la melodía
ab los chors angelicals.

Endolcíuli l'agonía,
son esperit breçolàu,
fins que s'envole ab los Angels,
que ja l'esperan, frissant.

. . . .

Sento aleteig que s'allunya...
Callàu, infantons, callàu;
Milans, dexa dormir l'arpa:
¡la papellona ha volat!

Janer de 1897.

FÍ

INDEX

EUCARÍSTIQUES

APENDIX

LLIBRE DE PROPAGANDA SOCIAL

Joseph E. Soler

ESPURNAS

Pròlech de Mossèn Jaume Collell

Ninots d'en Gayetà Cornet

Un magnífich volúm en 12.° perllongat, imprès à tot luxo, baix coberta à tres colors . . . . Ptas. 1

L'Autor, com à patrici, ha volgut fer un llibre de sanitosa propaganda, y és ben cert que ho ha lograt; sense ser pretenciosament tendenciós y exclusivista, és moral, és instructíu, és patriòtich, agradós, original y habilissim en corretgir los defectes que deshonran nostra Patria y esclavisan al Poble. Flagella de valent, però may cau en lo vici del que té malas entranyas y troba gust en fer patir ò en posar en ridícul. No: tan aviat és satírich com és tendre; tan prompte és amorós com és festíu: la *bonhomie* del seu caràcter y la flexibilitat del seu geni's descubreixen en tot el llibre.

EDICIÓ DE PROPAGANDA

LA IMITACIÓ DE JESUCRIST

TRADUHIDA AL CATALÁ

per Mossèn Gayetà Soler

AB LA VIDA DEL VEN. KEMPIS

Forma un bell volúm de 312 planas en 12.° perllongat, d'hermosa lletra elzevir y bon paper, en rústega. Ptas. 1

Enquadernat elegantment ab tela inglesa flexible, de cantells vermells y rótul daurat . . . . Ptas. 1'50

Ab la matexa enquadernació, però ab los cantells daurats. . . . . . Ptas. 2

Enquadernació de luxo ab xagrí flexible, cantells espuntats y daurats com lo rótul, y ab capsa oberta . . . Ptas 8

No'ns cal dir res més, sinó que'l **preu baratissim d'una pesseta en rústega,** respòn al pensament de fer una obra de propaganda catòlica, que puga escamparse per totes les terres de llengua catalana.

